

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 9263 af 15/09/1998 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse O-88-98 om briller - kontaktlinser - hjælpemiddel - sygdomsbetinget dobbeltsyn - grå stær - manglende øjenlinse - ekstreme optiske synsfejl

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 200909-97

Ankestyrelsens principafgørelse O-88-98 om briller - kontaktlinser - hjælpemiddel - sygdomsbetinget dobbeltsyn - grå stær - manglende øjenlinse - ekstreme optiske synsfejl

Resume:

Ankestyrelsen har på principielt møde behandlet 4 sager vedrørende hjælp til briller/kontaktlinser.

I sag nr. 1 fandtes en ansøger med behov for brilleglas med styrke 10,75 og -11,75 ikke omfattet af bestemmelsen om ekstreme optiske synsfejl karakteriseret ved, at etableringen af en forbedret synsfunktion kun kan opnås med individuelt fabrikerede brilleglas eller kontaktlinser. Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøgers briller efter en lægelig vurdering kunne leveres af enhver optikerforretning. Ankestyrelsen fandt heller ikke, at der forelå et varigt synshandi cap, da synet ikke var nedsat til 6/18 med bedste korrektion. Med brilleglas var der alene tale om en let synsnedsættelse på grund af degenerative forandringer.

I sag nr. 2 og 3 fastslog Ankestyrelsen, at personer, der som voksne er opereret for grå stær uden indsættelse af øjenlinse, ikke var omfattet af bestemmelsen om medfødte linsesygdomme, f.eks. manglende øjenlinse (afaki).

I sag nr. 2 fandt Ankestyrelsen endvidere at ansøger, der havde behov for en kontaktlinse med styrke +18, ikke var omfattet af bestemmelsen om ekstreme optiske synsfejl. Ifølge en udtalelse fra Statens Øjenklinik kunne synsstyrker i området +/- 16-17 anses for ekstreme, men efter en lægelig vurdering havde ansøger ikke behov for individuelt fabrikerede linser.

I sag nr. 4 fandtes en ansøger, der skulle bruge en kontaktlinse med en styrke på +13,50 for at få samsynet til at fungere, ikke omfattet af bestemmelsen om, at der kan ydes støtte, hvis ansøger har sygdomsbetinget dobbeltsyn uden mulighed for operativ korrektion. Ankestyrelsen lagde vægt på en udtalelse fra Statens Øjenklinik, hvorefter der ikke var tale om sygdomsbetinget dobbeltsyn sådan som dette udtryk var brugt i bekendtgørelsen. Der var alene tale om, at der på grund af optisk synsforskel dannedes synsindtryk af forskellig størrelse.

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 58, stk. 1

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 112, stk. 1 og § 112, stk. 6

Sagsfremstilling 1:

Sag. nr. 1 - j.nr. 200909-97.

Sagen vedrørte en 41-årig kvinde, som senest havde fået støtte til brilleglas i 1995. Det ene brilleglas var gået i stykker, og hun søgte derfor den 27. februar 1997 på ny om støtte efter bistandslovens § 58. Ifølge en statusbedømmelse fra hendes øjenlæge var hendes briller ved seneste undersøgelse -10,75 -1,75 x 35 / -11,75 -2,0 x 150. Synsstyrken på højre øje var >0,8 med egen korrektion uden bedring med glas, og synsstyrken på venstre øje var <1,0 med egen korrektion uden bedring med glas. Der var lette degenerative forandringer.

Ansøger fik afslag både af kommunen og ankenævnet.

Ved sagsbehandlingen forelå udtalelse fra Statens Øjenklinik, refereret under sag nr. 2.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvad der skal til for at man er omfattet af pkt. 8 i bilag 1 til § 16 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988, som ændret ved Socialministeriets bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke opfyldte betingelserne for støtte til brilleglas efter reglerne i § 16, stk. 1 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988, som ændret ved Socialministeriets bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen særligt vægt på, at det i § 16, stk. 1, er angivet, at man enten kan få støtte, hvis man har en medicinsk-optisk defineret varig øjenlidelse, eller et varigt synshandicap.

I bilag 1 til bekendtgørelsen er det angivet, at varigt synshandicap foreligger, når synsstyrken er nedsat til 6/18 med bedste korrektion. Ifølge oplysningerne i statusbedømmelsen var ansøgers synsstyrke ikke så nedsat, når hun brugte briller.

Efter en lægelig vurdering opfyldte ansøger heller ikke betingelsen i pkt. 8 i bilag 1, hvorefter der kan ydes støtte ved ekstreme optiske synsfejl, karakteriseret ved at etableringen af en forbedret synsfunktion kun kan opnås med individuelt fabrikerede brilleglas, idet hendes brilleglas efter en lægelig vurdering kunne leveres af enhver optikerforretning.

Ankestyrelsen tiltrådte således ankenævnets afgørelse.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr. 201719-97

Sagen drejede sig om en 54-årig kvinde, der var stæropereret på begge øjne, og der havde ikke kunnet indsættes nye linser. Hun havde siden 1979 ca. 1 gang årligt fået bevilget tilskud til kontaktlinser. Kontaktlinserne havde en synsstyrke på +18. Ansøger havde fået afslag i kommunen, men denne afgørelse var blevet ændret af ankenævnet.

Ankestyrelsen indhentede under sagens behandling en udtalelse af 2. december 1997 fra Statens Øjenklinik. Med hensyn til fortolkningen af pkt. 8 i bilag 1, var det bl.a. anført, at Statens Øjenklinik havde vejledt kommunerne således, at optiske synsfejl i området +/- 16-17 måtte anses for ekstreme. Grænsen kunne ikke angives helt eksakt, da spørgsmålet om, hvorvidt hjælpemidlet skulle individuelt fabrikeres, afhang af en række andre forhold foruden den optiske styrke. Statens Øjenklinik anførte endvidere, at der i det udvalgsarbejde, der gik forud for ændringen af reglerne om støtte til hjælpemidler, blev vedtaget, at den relativt store gruppe af stæropererede (afake) voksne ikke var omfattet af formuleringen i pkt. 8.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om en synsstyrke på +18 dioptrier, der er opstået som følge af en operation for grå stær, berettiger til hjælp til bløde kontaktlinser efter pkt. 8 i bilag 1 til § 16 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988, som ændret ved Socialministeriets bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke opfyldte betingelserne for støtte til kontaktlinser efter reglerne i § 16, stk. 1, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988, som ændret ved Socialministeriets bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996.

Ankestyrelsen lagde til grund, at reglerne om tilskud til briller/kontaktlinser blev ændret ved bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996, således at der ikke længere kan ydes tilskud til briller/kontaktlinser, blot fordi man har behov for briller/kontaktlinser af en bestemt styrke.

Ifølge § 16, stk. 1, jf. pkt. 3 i bilag 1, kan der ydes hjælp til briller/kontaktlinser, hvis man har en medfødt linsesygdom, f.eks. manglende øjenlinse (afaki). Dette punkt omfattede efter Ankestyrelsens opfattelse ikke personer, der som voksne er opereret for grå stær uden indsættelse af øjenlinse.

Ankestyrelsen henviste endvidere til udtalelse af 2. december 1997 fra Statens Øjenklinik, hvorefter der i det udvalgsarbejde, der gik forud for ændringen af reglerne om støtte til synshjælpemidler, var enighed om, at der ikke skulle gælde særlige regler for personer, der som voksne var blevet opereret for grå stær. Det samme var anført i Socialministerens svar af 14. februar 1997 på spørgsmål fra Folketingets Socialudvalg.

Da ansøger efter en lægelig vurdering ikke havde behov for individuelt fabrikerede brilleglas eller kontaktlinser, kunne der heller ikke ydes støtte efter § 16, stk. 1, jf. pkt 8 i bilag 1.

Ankestyrelsen ændrede således ankenævnets afgørelse.

Sagsfremstilling 3:

Sag nr. 3 - j.nr. 200427-98

Sagen vedrørte en 84-årig kvinde, der for 15-20 år siden var blevet opereret for grå stær på begge øjne. Hun fik ikke indopereret øjenlinser. Hendes grå stær var ikke medfødt, men havde udviklet sig i voksenalderen. Kommunen gav afslag på tilskud til kontaktlinser, men nævnet ændrede denne afgørelse, idet nævnet lagde vægt på, at ansøgers lidelse ganske måtte sidestilles med lidelsen medfødt manglende øjenlinse (afaki).

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke opfyldte betingelserne for støtte til kontaktlinser efter reglerne i § 16, stk. 1, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988, som ændret ved Socialministeriets bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996.

Ankestyrelsen lagde til grund, at reglerne om tilskud til briller/kontaktlinser blev ændret ved bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996, således at der ikke længere kan ydes tilskud til briller/kontaktlinser, blot fordi man har behov for briller/kontaktlinser af en bestemt styrke.

Ifølge § 16, stk. 1, jf. pkt. 3 i bilag 1, kan der ydes hjælp til briller/kontaktlinser, hvis man har en medfødt linsesygdom, f.eks. manglende øjenlinse (afaki). Dette punkt omfattede efter Ankestyrelsens opfattelse ikke personer, der som voksne er opereret for grå stær uden indsættelse af øjenlinse.

Ankestyrelsen henviste endvidere til udtalelse af 2. december 1997 fra Statens Øjenklinik, hvorefter der i det udvalgsarbejde, der gik forud for ændringen af reglerne om støtte til synshjælpemidler, var enighed om, at der ikke skulle gælde særlige regler for personer, der som voksne var blevet opereret for grå stær.

stær. Det samme er anført i Socialministerens svar af 14. februar 1997 på spørgsmål fra Folketingets Socialudvalg.

Ankestyrelsen ændrede således ankenævnets afgørelse.

Sagsfremstilling 4:

Sag nr. 4 - j.nr. 201756-97

Sagen drejede sig om en 88-årig kvinde, der i 1977 var blevet opereret for grå stær på det højre øje uden indsættelse af linse. Hun blev i 1990 opereret for grå stær på venstre øje med indsættelse af indre linse. I 1991 blev hun opereret for venstresidig efterstær. Hun havde siden 1977 måttet bruge kontaktlinse for at få samsynet til at fungere.

Den 13. februar 1997 søgte hun om støtte til to højresidige kontaktlinser med styrke +13,50. Kommunen gav afslag, men ankenævnet fandt, at hun opfyldte betingelserne for støtte, idet hun led af sygdomsbetinget dobbeltsyn uden mulighed for operativ korrektion.

I klagen anførte kommunen bl.a., at man efter samtale med Statens Øjenklinik ikke fandt, at forskellig synsstyrke på øjnene kunne betragtes som sygdomsbetinget dobbeltsyn. Med sygdomsbetinget dobbeltsyn menes en proces i hjernen, der medfører, at der opstår dobbeltsyn.

Under sagens behandling indhentede Ankestyrelsen en udtalelse af 6. april 1998 fra Statens Øjenklinik. Statens Øjenklinik udtalte bl.a., at der ikke var tale om dobbeltsyn i almindelig forstand, men at der på grund af optisk synsforskel dannes synsindtryk af forskellig størrelse. Statens Øjenklinik anførte, at det i Socialministeriets vejledning om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v. (vejledning af 5. marts 1998), var præciseret, at det drejer sig om følger efter fx. ulykke, hjerneblødning eller lammelse. Hjælpemidlet vil ofte være enten en okklusionskontaktlinse eller briller med stærk prismevirkning. Hensigten med formuleringen var, at understrege, at der er tale om tilstande, hvor øjnenes stilling er stærkt forskudte i forhold til hinanden.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke opfyldte betingelserne for støtte til kontaktlinser efter reglerne i § 16, stk. 1, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988, som ændret ved Socialministeriets bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen særlig vægt på, at det i § 16, stk. 1, i ovennævnte bekendtgørelse er angivet, at man enten kan få støtte, hvis man har en medicinsk-optisk defineret, varig øjenlidelse eller et varigt synshandicap.

I bilag 1, pkt. 6, til bekendtgørelsen er det angivet, at der kan ydes støtte, hvis der foreligger sygdomsbetinget dobbeltsyn uden mulighed for operativ korrektion.

På baggrund af udtalelsen af 6. april 1998 fra Statens Øjenklinik fandt Ankestyrelsen ikke, at ansøgers lidelse kunne betegnes som sygdomsbetinget dobbeltsyn, sådan som dette udtryk er brugt i bekendtgørelsen. Der var alene tale om, at der på grund af optisk synsforskel mellem de to øjne dannes synsindtryk af forskellig størrelse.

Ankestyrelsen ændrede således ankenævnets afgørelse.